

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Κοινωνικών Επιστημών		
ΤΜΗΜΑ	Κοινωνιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	629	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μορφές οργάνωσης της κοινωνικής αλληλεγγύης		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
<i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>			
Διαλέξεις		3	6
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν/Ειδικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2019-629-gr.pdf		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα</p> <p><i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
<ul style="list-style-type: none"> • Το μάθημα επιδιώκει να εξοικειώσει τους φοιτητές/τριες με τις θεωρίες και τις πρακτικές της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (ΚΑΟ) ως εναλλακτικού παραδείγματος οργάνωσης της παραγωγής. • Με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες θα πρέπει να είναι σε θέση να γνωρίζουν το περιεχόμενο, την ιστορία και τα θεωρητικά θεμέλια της έννοιας της ΚΑΟ και να αναγνωρίζουν τη διαφορά της από παρεμφερείς έννοιες. • Να γνωρίζουν τις βασικές θεωρητικές και επιστημολογικές παραδοχές και τα κεντρικά επιχειρήματα των σύγχρονων προσεγγίσεων της ΚΑΟ. • Να αναπτύξουν θεωρητική και εμπειρική κατανόηση σχετικά με την εμφάνιση, την ανάπτυξη και τις πρόσφατες εξελίξεις των εγχειρημάτων της

ΚΑΟ.

- Να διακρίνουν τις πολλαπλές μορφές και τύπους επιχειρήσεων που περιλαμβάνει η ΚΑΟ.
- Να κατανοούν την πολλαπλότητα των μοντέλων διοίκησης στα εγχειρήματα της ΚΑΟ.
- Να αντιλαμβάνονται πως αμείβεται η εργασία που παρέχεται στο πλαίσιο της ΚΑΟ καθώς και τους πολλαπλούς τύπους συναλλαγών στο πλαίσιο της.
- Να αναλύουν τα σημεία σύγκλισης και απόκλισης των στρατηγικών που υιοθετούν τα κοινωνικά κινήματα και τα εγχειρήματα της ΚΑΟ που προσβλέπουν στην κοινωνική αλλαγή
- Να αναλύουν τους μηχανισμούς δημιουργίας συναινέσεων αλλά και συγκρούσεων στο πλαίσιο των ομάδων που λειτουργούν στο πλαίσιο της ΚΑΟ.
- Να έχουν καλλιεργήσει τον κριτικό στοχασμό τους γύρω από τις σύγχρονες θεωρίες και προσεγγίσεις των κοινών.
- Να αντιλαμβάνονται τις ευκαιρίες και τις προκλήσεις που προκύπτουν από την ανάδυση νέων συνεργατικών μοντέλων παραγωγής κοινών αγαθών.
- Να γνωρίζουν τις κύριες θεωρίες για τα κοινά ως πολιτικό σχέδιο καθώς και τις πολιτικές αρχές και τις μορφές διακυβέρνησης που διακρίνουν τα κοινά ως εναλλακτικό παράδειγμα.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
.....
Άλλες...
.....

- Ικανότητα ανάλυσης των εγχειρημάτων στο πλαίσιο της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας.
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Ομαδική εργασία.
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον.
- Σχεδιασμός κοινωνικών και πολιτικών παρεμβάσεων.
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σε απάντηση στον κυρίαρχο, αλλοτριωτικό τρόπο οργάνωσης της εργασίας και τις επιπτώσεις της καπιταλιστικής οικονομικής κρίσης, η επιθυμία για μια πιο δίκαιη κοινωνία οδήγησε στην ανάδυση εναλλακτικών οικονομικών εγχειρημάτων. Στο πλαίσιο αυτής της συζήτησης, οι οργανώσεις της αλληλέγγυας ή συνεργατικής οικονομίας έχοντας διανύσει μια μακρά περίοδο δοκιμών και εφαρμογών ποικίλων πρακτικών ενίσχυσης της κοινωνικής αλληλεγγύης, συμβάλλουν στην εγκαθίδρυση νέων κοινωνικών σχέσεων όπου η προσφορά και η ζήτηση υπηρεσιών συγκατασκευάζονται μέσω της αμοιβαιότητας και της εμπιστοσύνης που προκύπτει από τις διαδράσεις των εμπλεκόμενων προσώπων.

Παράλληλα λειτουργούν συμπληρωματικά, υποκατάστατα ή ακόμη και αντιτιθέμενα στις κρατικές κοινωνικές πολιτικές, δημιουργώντας δομές ένταξης, καλύπτοντας πλημμελώς ικανοποιούμενες κοινωνικές ανάγκες και ενισχύοντας την κοινωνική συνοχή, ιδίως σε περιφέρειες χωρών με μεγάλους θύλακες ανεργίας και φτώχειας. Πέρα από την ικανοποίηση των ανθρώπινων αναγκών και τη βελτίωση της ανθρώπινης ευημερίας, κύριοι στόχοι των οργανώσεων της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας είναι η βιώσιμη ανάπτυξη, ο μετασχηματισμός των καπιταλιστικών παραγωγικών σχέσεων, η ισορροπία μεταξύ των διαφορετικών αξιών των συμμετεχόντων και η διατήρηση των εθίμων. Το μάθημα σκοπεύει να προσφέρει μια εναλλακτική ανάγνωση της οργάνωσης της παραγωγής από εκείνη της οικονομικής επιστήμης. Εξετάζει την αλληλέγγυα οικονομία ως εναλλακτικό μοντέλο στον καπιταλιστικό τρόπο παραγωγής. Αναδεικνύει τις λειτουργίες της αλληλέγγυας οικονομίας ως απάντηση στον κοινωνικό αποκλεισμό καθώς και τον συμπληρωματικό ρόλο που μπορεί να έχει στο κράτος πρόνοιας. Διερευνά τις οργανώσεις και τα συνεργατικά κινήματα της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας και πραγματεύεται τις μορφές συλλογικής δράσης και τους τύπους κοινωνικών σχέσεων που χαρακτηρίζουν την αλληλέγγυα οικονομία. Τέλος εξετάζονται κριτικά οι δυνατότητες συγκρότησης ενός εναλλακτικού κοινωνικού μοντέλου με βάση την αλληλέγγυα οικονομία.

Οργάνωση των εισηγήσεων

1^η εισήγηση

Από τον 19ο αιώνα στον 21ο αιώνα: ιστορικές καταβολές και μετασχηματισμοί της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας

2^η εισήγηση

Εννοιολογικό περιεχόμενο των όρων της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας

3^η εισήγηση

Οργανωτικές μορφές και τύποι επιχειρήσεων της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας

4^η εισήγηση

Κύριοι θεσμοί και φορείς της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας: Α' μέρος

5^η εισήγηση

Κύριοι θεσμοί και φορείς της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας: Β' μέρος

6^η εισήγηση

Τα κοινά, η οικονομία διαμοιρασμού και η ομότιμη παραγωγή: ένα εναλλακτικό παράδειγμα

7^η εισήγηση

Ρεαλιστικές ουτοπίες: η κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία ως μέσο ενδυνάμωσης της κοινωνικής εξουσίας

8^η εισήγηση

Κοινωνικά κινήματα, κράτος και κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία

9^η εισήγηση

Χωρική ανάπτυξη, κοινωνική καινοτομία και κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία

10^η εισήγηση

Δημόσιες πολιτικές και θεσμικό πλαίσιο για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία

11^η εισήγηση

Διακυβέρνηση κοινωνικών εγχειρημάτων

12^η εισήγηση

Η διαρκής συζήτηση για τα όρια της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας: Προτάσεις για την αναθεώρηση της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας

13^η εισήγηση

Ανακεφαλαίωση

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Διαλέξεις
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ	Χρήση power point και διαδικτύου στην αίθουσα.

<p>ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Ηλεκτρονικά εργαλεία πρόσβασης και οργάνωσης βιβλιογραφίας.</p>											
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p> <p><i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="628 273 957 331">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="962 273 1292 331">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="628 331 957 367">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="962 331 1292 367">39 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="628 367 957 441">Μελέτη εκτός μαθήματος</td> <td data-bbox="962 367 1292 441">60 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="628 441 957 512">Προετοιμασία για τις εξετάσεις</td> <td data-bbox="962 441 1292 512">60 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="628 512 957 551">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="962 512 1292 551">159 ώρες</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	39 ώρες	Μελέτη εκτός μαθήματος	60 ώρες	Προετοιμασία για τις εξετάσεις	60 ώρες	Σύνολο Μαθήματος	159 ώρες	
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου											
Διαλέξεις	39 ώρες											
Μελέτη εκτός μαθήματος	60 ώρες											
Προετοιμασία για τις εξετάσεις	60 ώρες											
Σύνολο Μαθήματος	159 ώρες											
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p><i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Με γραπτή εξέταση ή προφορική εξέταση στο τέλος του εξαμήνου (100%) • Δυνατότητα προαιρετικής εργασίας, κατόπιν συνεννόησης με τον διδάσκοντα (+30%). Για να συνυπολογιστεί ο βαθμός της εργασίας στην τελική αξιολόγηση απαραίτητη προϋπόθεση είναι τόσο ο βαθμός της γραπτής (ή προφορικής) εξέτασης όσο και της εργασίας να είναι από 5 και πάνω. 											

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

α) Εγχειρίδια του μαθήματος:

- Καβουλάκος Κ., Γριτζάς Γ., (2015). *Εναλλακτικοί Οικονομικοί και Πολιτικοί χώροι*, Αθήνα, Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών.
- Κλήμη-Καμινάρη, Ο., και Παπαγεωργίου, Κ., (2010). *Κοινωνική Οικονομία: Μια πρώτη προσέγγιση*, Αθήνα, Ελληνοεκδοτική.

β) Συμπληρωματική βιβλιογραφία:

- Αδάμ Σ., Παπαθεοδώρου Χ., (2010). *Κοινωνική οικονομία και κοινωνικός αποκλεισμός: Μια κριτική προσέγγιση*, Ινστιτούτο Εργασίας ΓΣΕΕ, Μελέτες 8, Αθήνα, ΙΝΕ-ΓΣΕΕ.
- Holloway J., (2011). *Ρωγμές στον καπιταλισμό*, μτφρ, Χολογουεη Α., Αθήνα, Σαββάλας.
- Ζαννής Π., (2002), «Τρίτος τομέας και κοινωνία πρόνοιας», διδ.διατριβή, Πάντειο Πανεπιστήμιο.
- Ζαννής Π., (2013). *Ο Τρίτος Τομέας: Μια γενική θεωρία. Δημοκρατία και κοινωνική πολιτική σε μετάβαση*, Αθήνα, Παπαζήσης.
- Laville J-L., (dir.), (1994). *L'économie solidaire: une perspective internationale*, Paris, Desclée de Brouzer.
- Laville J-L., (1995). «Une nouvelle forme d'économie sociale?», RECMA 255(53), σ.70-80
- Laville J-L., Cattani Antonio David (dir.), (2008). *Dictionnaire de l'autre économie*, Paris, Gallimard-folio actuel.
- Λιερός Γ., (2012). *Υπαρκτός καινούριος κόσμος: Κοινωνική, αλληλέγγυα και συνεργατική οικονομία*, Αθήνα, Οι εκδόσεις των συναδέλφων.
- Lipietz, A. (2001). *Pour le tiers secteur. L'économie sociale et solidaire: Pourquoi, comment*, Paris, La Découverte.
- Λιονής Γ., (2011). «Για τις εξελίξεις στην “κοινωνική οικονομία”», ΚΟΜΕΠ, 5, σ.97-124.
- Moulaert F., and Ailenei, O. (2005). Social Economy, Third sector and Solidarity Relations: a conceptual synthesis from history to present, Urban Studies, 42(11), 2037-2053.
- Νικολόπουλος Τ., και Καπογιάννης Δ., (2012). *Εισαγωγή στην κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία*, Αθήνα, οι εκδόσεις των συναδέλφων.
- Παπαγεωργίου Κ., (2015). *Βιώσιμη συνεταιριστική οικονομία: θεωρία και πρακτική*, Αθήνα, Σταμούλη.
- Παπαδόπουλος Α., (2005). «Η σημασία της έννοιας του κοινωνικού κεφαλαίου για την θεώρηση της κοινωνικής οικονομίας», στο Η κοινωνική Οικονομία ανάμεσα στο τοπικό και το παγκόσμιο, Πρακτικά Δ' Επιστημονικού Συνεδρίου του τμήματος Στελεχών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Εκμεταλλεύσεων (ΣΣΟΕ), Αθήνα, Παπαζήσης, σ.202-226.
- Πολάνυι Κ., (2007). *Ο Μεγάλος Μετασχηματισμός*, Θεσσαλονίκη, Νησίδες.
- Σωτηρόπουλος Δ.Α., (επιμ.), (2004). *Η άγνωστη κοινωνία πολιτών*, Αθήνα, Ποταμός.
- Τσομπάνογλου Γ., (ΕΠΙΜ.), (2008). *Η ανάδυση της κοινωνικής οικονομίας. Ο δρόμος της βιώσιμης απασχόλησης σε μια Ευρώπη ενεργών πολιτών*, Αθήνα, Παπαζήσης.
- Ψημίτης Μ., (2018). «Κριτική της Μαρξιστικής Κριτικής στην Αλληλέγγυα Οικονομία, συμβολή στον συλλογικό τόμο: Σερντεδάκις Ν.& Τομπάζος Στ. (επιμ.),

Όψεις της Ελληνικής Κρίσης, Αθήνα, Gutenberg, 521-547

- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

- Annales. Histoire, Sciences Sociales
- Capital and Class
- Revue Européenne des Sciences Sociales
- American Sociological Review
- American Journal of Sociology
- Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών